

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na po godine K 2.—, a na četvrt godine K 1.—. S poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americi K 1.40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava i otpravništvo nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S. Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petini redak u redakcijskom dijelu po 30 fil. a oglašom 10 fil. Za oglase, koji se više puta uvraćaju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Godina III.

U Samoboru, 15. prosinca 1908.

Broj 24.

Samoborski list — tjednik.

S današnjim brojem završujemo III. godište „Samoborskoga lista“.

Rad našega lista, njegov početak, njegove borbe, njegov razvoj i dosadanja nastojanja za probitke našega mjesta i njegovih ciljeva, dovoljno su poznata svakomu, tko je iole pratio javni život Samobora i uočio sve one činioce, koji su bilo u čem utjecali na njegov napredak i borili se za interese njegova gradjanstva.

S ponosom možemo reći — a to će nam svak objektivan priznati — da je naš list stajao svagda u prvim redovima, kad se radilo, da se propagira koja napredna i korisna ideja po Samobor, da se zavede ili ostvari koja važna tečevina, te da se privedu u život nove zamisli, koje smjeraju na dobro, postepeni razvoj i napredak našega rođenog mjesta. Ukratko: mi smo ostali vjerni programu, koji smo istakli prigodom osnutka ovog lokalnog glasila i trsili se iskreno, da unapredjujemo u svakom pravcu lokalne probitke.

Služeći čistoj istini i informirajući u tom pravcu naše gradjanstvo o svemu, što zasjeca u njegov javni život, po najboljem znanju i uvjerenju, mi smo već time mnogo učinili, što smo vazda prstom pokazali, gdje je pravo i istina, i time raspršili mnogu krivu predmjevu i zabludu, pak naopako ili neispravno mišljenje.

U našoj borbi za napredak mjesta bila nam je osnovkom samo istina i objektivnost, uz koju smo nepokolebivo stajali, a baš ovo nam je tokom našega rada predobilo lijep broj pristaša i iskrenih prijatelja, koji su nas dosele požrtvovno pomagali, te moralno i materijalno podupirali izlaženje „Samoborskog lista“.

Imajući na umu patriotsku, prosvjetnu i uopće kulturnu zadaću, koja je namijenjena našem listu na ovoj našoj lijepoj rodjenoj grudi a obadreni simpatijama, pobudom i priznanjem mnogih odličnih naših domorodaca, mi smo se zakanili, da naš list od 1. siječnja iduće godine pretvorimo u tjednik.

Svijesni smo poteškoća, koje nas u tom našem radu čekaju, jer smo ih i dosele dovoljno iskusili. No mi smo i duboko uvjereni, da bez žrtava nema uspjeha ni pozitivnih rezultata te da ćemo uz četverostruko izlaženje našega lista još bolje moći udovoljavati ciljeve, i zajedničke težnje, što smo ih napred istakli i kojima je i dosada služio naš list. Nas prožima sigurno uvjerenje, da će ovaj naš korak pozdraviti svaki sin našeg Samobora, koji za nj ima osjećaja i ljubavi jednako onaj, što živi na svom domu, kao i onaj, koji se po svom zanimanju otisnuo u svijet i željno iščekuje svaki glas, što mu dolazi iz njegova zavičaja, jer mu je ovdje drag svaki kamečak, omiljela svaka gruda zemlje.

Nadamo se pouzdano, te će nas svi ovi od srca poduprijeti u našem pothvatu, to više, što će od Nove godine biti naš list još aktualniji, jer će moći donositi sve vijesti, što će se zbiti u tom jednog tjedna, pa će tako svatko biti brzo i na vrijeme obaviješten o svim važnijim događajima, koji su se zbili u njegovu zavičaju.

Želja nam je, da uz stare prijatelje zadbijemo i novih, zato smo i sve učinili, da cijenu listu ne povisimo znatnije, da tako i manje imućni ljudi mogu postati njegovim pretplatnicima.

Na drugom mjestu naći će naši cijenjeni pretplatnici cijenu lista od Nove godine kao i

druge obavijesti, koje se tiču uprave i redakcije.

Ljetošnja trgovina voćem.

Kako je poznato, plaćao se je kod nas za berbe metarski cenat jabuka po 5 kruna, dok se je isti ovaj kvantum prodavao u Tirolu, Württembergu po 30 i više kruna. Nije to možda stoga, što bi tamo rodilo bolje i tečnije voće, nego jer je bolje uređjena i razvijena trgovina voćem. Osim toga imaju i spremišta uređjena, gdje se voće sprema, sortira i pakuje.

Pitajte danas Tirolica, što mu više nosi, da li vinograd ili voćnjak, odgovorit će Vam da mu se voćnjak bolje isplaćuje.

Godinama će cijena voću zacijelo još i više porasti, jer se konzum znatno diže, buduć je voće nesamo hranivo nego i ljekovito, što osvježuje krv, pospješuje probavu itd.

Voću nadalje ne prijeti tolika utakmica, jer se ne da nikakvom patvorinom ni čim drugim izmijeniti, a da se na razne načine čuvati i konzervirati i nada-leko otpremati.

Premda je ljetos svagdje urodilo dosta voća, nudja se već danas kod nas za mtc. 20 K na veliko, a ova će cijena još i dalje rasti. Reći će tko: a koliko je dosada nagnjilo! Nit 5 posto, gdje se je iole pazilo kod berbe i voće valjano spremalo.

Kod nas je unovčeno ljetos najviše kojih 1000 mtc. jabuka a moglo se je bar dvaput toliko, da se je spremilo i čuvalo. Osim toga bi se danas dobilo za istu količinu trostruko više u novcu.

Istina svaki je početak težak, stoga je i nade, da će se svremenom i ovome dokočiti, te će i voćarstvo postati kod nas jedno novo i unosno vrelo gospodarske produkcije. Pogotovo je to poželjno, jer gospodarstvu zadaje najmanje brige i troška, a zemljište upotrijebljeno za voćnjak daje dvostruki prirod; osim voća rodi tamo još i dosta dobra sijena, koje se također dobro unovčuje. P. C.—r.

JOSIP HEROVIĆ.

Fide Bogumil Tendi.

IV.

(Svršetak).

Kako su narodnim učiteljima obično putovi posuili trnjem, i rijetko se kojem sreća pokaze sklonom drugaricom života, tako i naš Herović uza sve svoje brižno staranje o opće dobro nije imao svijetle perspektive za svoje stare, iznemogle dane, koji su se sigurno i neopazano bližali. Što više, samo sa bolju u duši mogao je starac gledati u svoju budućnost, koja mu nije ništa obećavala, a sve mu je imala da oduzme.

Pa i u prošlosti, sa svoga službovanja morao je radi svog liberalnijeg shvaćanja i uvjerenja često trpiti. Jer je branio istinu i aliđedio slobodno uvjerenje oporčivali su mu život višepeta oni, kojima je narađništvo zastiralo vid, ali se je Herović svagda i u svakoj pokazao kao čovjek na mjestu, odlučan, čvrst, nepopustljiv, svagda čista obraza i neokaljana značaja.

Ma da je službovao puna 54 godine t. j. do godine 1853. vršeci uzato još i službu kapelnika i organista, ipak nije mogao da izmoli mirovine od svoje općine.

To je starcu Heroviću zadržavalo crnih briga i on se zakanio zamoliti mirovinu od Njegova Velikanstva. Bilo je to godine 1852, kad je naš kralj Franjo Josip I. putovao iz Zagreba preko Rakovpotoka u Karlovec. U Rakovpotok odveze se naš Herović sa glazbom i tamo je čekao na dolazak kraljev, kome je predao molbenicu za mirovinu. Njegovo Velikanstvo prozorilo

je s njim nekoliko riječi, a buduće godine dobije Herović mirovinu — 300 for. iz narodnog školskog fonda.

Dobio je i srebrni krst za zasluge s krunom, a predao mu ga je biskup i prepošt Schrott kao vrhovni ravnatelj nauka. Kako je pak ovaj bio na glasu dobrotvor dodao je Heroviću iz vlastitih sredstava jednu zlatnu „žulenciju“ t. j. veliki dukat od 96 lira.

Mirovina, koju je dobio Herović, makar bila i čedna, ipak mu je nešto smanjila brige, što su ga tištale, kad se zamišljao u buduće dane, gledajući svoju sijeku starost i čuteći onemogućost u čitavom bliću.

Prešavši tako u mir godine 1853., nije se još ni sada posvema odrekao škole. Ostao je privremenim ravnateljem samoborskih škola, koja mu je čast povjerenja s obzirom na njegov uvaženi rad. Tu je službu obavljao do godine 1856., kad ga starost i slabost-pounka, da se je odreče. Tada je ujedno navršio 57 godina, što se uopće posvetio školskom i crkvenom službovanju, uzgojivši čitave naše generacije.

Ljubav za glazbu, koja je bila duboko pohranjena u starčevu duši, nije mogla ipak ni začas oslabiti. Na dane, kad se izvodila na kuru koja muzikalna misa, Herović nije mogao ostati kod kuće. Vukta ga neodoljiva težnja u crkvu, i on se, sve onako slab, drhtav i nemoćan, dao formalno odnijeti na kor i ondje preludirao na orguljama, ma da je potkraj života bio gotovo posvema ostarjao.

O ovoj njegovoj gluhoci ispričevijedao mi je g. dr. Milan Biščević ovo: „Herović mi se često tužio na gluhocu. Jednoga dana pregledah starcu uši i našlo, da je otvrdnjela mast u uhu kriva, te ne čuje. Dadoh mu štrcaljku i preporučih, da si miakom vodom

ištrcava uši, a i sam mu to nekoliko puta učinih. To je djelovalo. Iz Herovićevog uha iskočilo je čitav čep, i od onda je opet čuo, tako, da ga je diralo i samo kucanje sobne ure“.

Vrijedno je spomenuti, kako je Herović vodio računa o svakoj sitnici, što mu se prideseila u životu. Bilježio je razne događaje s tačnim datumom, a nešto takovih bilješki našao je g. Franjo Reizer st. među svojim spisima. Nekoje su imale vrijednost samo za Herovića, a sve su nosile natpis: „Todesgefahren und andere Misgeschicke während meiner Eksistenz in Samobor“. Iz ovih zapisa doznajemo, da je Herović doista često dolazio u opasne, životu pogibeljne situacije, ali se svagda srećno spasio. Tako doznajemo, da je godine 1801. spao s kola vozeći se iz Mokrica. — U pogibelji se nalazio i kraj rijeke Krke vozeći se 1804. iz Novog mjesta. — 2. i 26. augusta iste godine doživio je užasno veliku poplavu u Samoboru uslijed protoma oblaka. — 1805. htio je neki zlikovac provaliti u njegov stan. — 1811. na Sviječnicu bio je proganjen od dva gladna kurjaka, kad se oko 1 sat noću vozio iz Mokrica. 1814. nalazio se u pogibli vozeći se prema Vrbovcu, jer se Sava bila nadaleko razlila. — 1822. navaliła je na nj — čovjeka na štakama — neka bijesna krava, digla ga na rogove i bacila o zemlju, i dr. — Herović je morao vjerovati i u duhova, bio u neku ruku spiritista, barem u dva maha bilježi i prikaze duhova, koje su mu se ukazale.

U mirovini je živio Herović u trgovinskoj zgradi, ondje, gdje je danas brijac Žitković. Imao je nječan, ganuđljiv običaj, te je svake godine tačno na određeni dan pozivao kao umirovjenik svoje kolege — učitelje u svoj stan, i ondje ih podvorilo. Tom prilikom pro

Oštrc u Žumberku, na početku prosinca.

Žumberak svojim istočnim dijelom graniči sa samoborskim kotarom, a sa samim Samoborom imade priličan saobraćaj u trgovini i kao prolazna željeznička postaja. — Samoborci su vični po svojim ulicama gledati Žumberčane, koji se, osobito žene, poznaju po svojoj narodnoj nošnji, no uza sve to je velikoj većini sam Žumberak nepoznat, te si ga predodaju kao pustoš punu replodnih gudura i šuma, gdje je barem po godine zima i snijeg do koljena. — Istina, ove nas je godine pohodila zima malo ranije i zapao snijeg, no taj se već prilično izgubio, pa im: mo sada krasne vedre dane.

U gospodarskom pogledu ova godina prama našim prilikama nije najgora, uza sve, što nijesmo imali od Uskrsa do Velike Gospe prave kiše, pa i sada je još velika nestašica vode u nekim selima. Najteže će biti ove zime za sijeno, jer ga je uslijed suše bilo veoma malo. Glavni sjenokosi na planinama ove su godine malne sasma izdali, te su ljudi bili prisiljeni prodati dosta blaga, a i ono što je ostalo, teško će se prehraniti, prem kad je zima malo rano došla, te blago ne može na pašu. Bojati se dakle velike skupoće sijena. Dok se u drugim zemljama, gdje vlada oskudica sijena, kao n. pr. u susjednoj Kranjskoj zapodjela akcija, da se namakne uz što jeftinije cijene sijeno, kod nas se u tom pogledu nitko ne miče.

Ostale plodine su ove godine prilično ponesle, a osobito vinogradi i šljivje. — U vinogradarstvu je u našim krajevima nastao priličan zastoj, jedno radi tuče, koja nas je tri godine pohadjala, jedno radi raznih trsnih bolesti. Lanjske godine su se vinogradi tek malo pomogli, a ljetos su stalno urodili.

Da se narod u što racionalnije vinogradarstvo i pivničarstvo uputi pohodio nas je 29. studenoga vladin putujući učitelj za vinogradarstvo g. Pavao Cesar iz Samobora, te je mnogobrojnom narodu poslije zornice popularnim načinom tumačio, kako treba za vinograd rigolati, trte saditi, cijepiti, štrcati, sumporiti, gnijiti, uopće sve što spada u vinogradarstvo. Protumačio je nadalje, kada i zašto se mora vino pretakati, kako prazne bačve čuvati itd. Narod ga je veoma pažljivo slušao te je nade, da će biti i velike koristi od toga, a g. Cesaru najljepša hvala za njegov trud. Ove će se godine opet dosta rigolati, jer su ljudi obodreni ljetošnjom krasnom berbom. Da je kod nas još uopće dosta malo vinograda, najveći je razlog, što ne ima radnih sila. Samo za primjer koliko imade razmjerno Žumberčana u Americi, neka navedem župu Oštrčku. Od župe, koja broji 2383 duša, bilo je g. 1908. o Uskrsu 534 duša u Americi, dok ih je godine 1907. bilo 547.

Sada opet sve željno čeka, kakove će biti radničke prilike tamo, pa se i ono malo ljudi za rad sposobnih, što je još kod kuće preostalo, sprema u daleku Ameriku.

V. B.

Domaće vijesti.

Og. trgovce, gostioničare i obrtnike, koji žele uvrstiti čestitke svojim mušterijama o Novoj godini, umoljavamo da takove dostave u tiskari našega lista najkasnije do 28. o. m.

čitao je pred njima svoju oporuku, a oni su je potpisivali kao svjedoci.

Ako je morao što god promieniti na svojoj oporuci, bilo je uzrokom njegovo siromaštvo. Sa malom mirovinom nije mogao da izlazi, čak je morao svake godine da što proda od svoje i onako sitne imovine. Ta to su bile većinom njegove knjige i muzikalija, o kojima je već bilo govora.

Herović nije bio nikada ženjen, a doživio je rijetku starost od 91. godine. Umro je 11. lipnja god. 1871.

Upravo su se najbolje zazeljenili naši dragi bregovi, ptice pjevajući polijetale našim gajevima, a priroda oživjela novim životom, kad su starcu Heroviću prekrstili suve, bijele ruke.

Sprovod mu je bio sjajan. Nepregledno mnoštvo pratilo je omiljeloga pokojnika, dugi redovi njegovih učenika i učenica kao potpuni ljudi najrazličiije dobe — stupali su za lijesom svoga staroga učitelja. Svima je bilo bolno u duši i svima se čitala tuga sa lica. Jedna njihova velika topla i svijetla uspomena, koja je vezana uz najljepše, najbezbriznije dane njihova djetinstva, spuštala se u grob. Ljudi u naponu snage i oni, koji su osijedili i onemogli u životu, čitjeli su, kako sa Herovićem nestaje njihovog najboljeg prijatelja, uzgojitelja, vodiča njihove mladosti.

Uz suzu bezbroja ljudi, kojima je bio učiteljem, uz nazočnost mladeži zavoda, na kojemu je gotovo šest decenija službovao, i uz mukle žalobne zvukove glazbe, kojoj je on bio ocem, položila utrudjena starca na vječni počinak.

Čestit Božić! želimo svim našim vrijednim prijateljima, pretplatnicima i suradnicima lista.

Premještaj. Brigadir gorsko-topničke brigade u Nevesinju, general g. Emil vitez Wagner premješten je u Lavov kao zapovjednik 22. infanterijske brigade.

Učiteljska vijest. Gdjica. Milka Prejac, privremena učiteljica u Podsusjedu, imenovana je pravom učiteljicom na istom službovnom mjestu.

Dar župnoj crkvi u Rudama. Gdja. Ida pl. Kiepach, vlastelinka u Krapini, priposlala je kao predsjednica društva za proslavu zlatne mise sv. Oca pape Pije X. misnu košulju t. zv. „albu“ vrijednu K 36, koju je izradila gdja. Josipa Vanič rođena Kompare za te proslave, a namijenila je našoj crkvi sv. Barbare na Rudama. Dobrim darovateljima hvali sa župljanima župnik Stj. Mrakužić.

Sjednica trgovišnog zastupstva bit će sazvana još ovoga tjedna. Na dnevnom su redu raznoliki predmeti, a ponajpače više molba, koje čekaju na rješenje od posljednje sjednice.

Proračunska rasprava održat će se tek u mjesecu siječnju. Kako još nije utok riješen, koji je uložen protiv posljednjih izbora sastavljat će proračun za godinu 1909. po svoj prilici staro zastupstvo.

Samoborski list kao tjednik. „Samoborski list“ izlazi od 1. siječnja 1909. svake nedjelje u 8 sati ujutro. 1. broj će iznimno izaći na Novu godinu umjesto 3. siječnja.

Preplata, koja se četvrtgodišnje plaća unaprijed, iznosi za domaće:

na cijelu godinu	K 6 80
na 6 mjeseci	K 3. 40
na četvrt godine	K 1. 70

Dostava u kuću za domaće više se ne plaća, nego se list šalje svakomu u kuću besplatno.

Za vanjske pretplatnike iznosi pretplata na godinu sa poštarinom i otpremom 8 K, za 6 mjeseci 4 K, a za četvrt godine 2 K.

Za inozemstvo i Ameriku stoji list na čitavu godinu K 9 40, a na 6 mjeseci i četvrt godine razmjerno manje i plativo unaprijed.

Cijena je listu, koji je dosada izlazio na godinu 24 puta, a odsele će 52 puta, tek neznatno izmijenjena, pa ovu povišicu ne će nitko da osjeti. Dok je za domaće stajao list četvrtgodišnje K 1 12, plaćat će ga odsele sa K 1 70, dakle jedva za ciglih 58 fil. više, ali će za to dobijati list ne dva, nego četiri do pet puta na ruku u jednom mjesecu.

Uprava i uredništvo lista nalazi se na Trgu Leopolda Salvatora br. 4. (Stan dra. Juratovića).

Radi udobnosti domaćih pretplatnika slat će im se svake četvrt godine namire u kuću, pa se umoljavaju da je tom zgodom izvole podmiriti. Za vanjske je pretplatnike najzgodnije da šalju pretplatu poštom doznačnicom.

Brojne dužnike od ove godine umoljavamo, da izvole namiriti svoj dug nehaljeno još ovoga mjeseca. Dužnost je svih naših pretplatnika i prijatelja; da nam svojim nehaljem ne prouzrokuju suvišnih neprilika i poteškoća kod izloženja lista.

Za našu djecu. Pošljednji iskaz darovatelja, što smo ga priopćili u našem listu, pokazuje, da je za siromašnu djecu unišlo K 426 51.

Kasnije su darovali još za ovu svrhu gg.: Vanjek 4 K; Stj. Kraljević 3 K; po 2 K Tunković, Bolarić; po 1 K Pankarić, Trenta, Terezija Kompare, N. N.; po 20 fil. Uršić i N. N.

Na kartama sakupila je gdjica Pepica Bedenko K 1 20, i gdjica Vjekoslava Kirin 2 K.

Gosp. Mato Hodnik darovao je i ove godine par cipela.

Gdjica. Vj. Kirin sašila je također dvije oprave za siromašne dvije učenice.

U svem je dosada unišlo K 445 11.

Ovo je lijepa svota i s njome je mnogo pomozeno sirotinji. Nadareno je već dosada preko 30 učenika čizmama, mnogi su dobili odijela, a nekima je još u poslu ruho, kojim će se za koji dan zaodjeti.

Gosp. ravn. učitelj Lang i učiteljica gdjica. Andrea preuzeli su brigu oko nabave i narudžbi obuće i odjeće i trse se požrtvovno, da bude sve što solidnije, prikladnije i zgotovljeno na vrijeme.

U jednom od idućih brojeva donijet ćemo potanji račun o izdanim svotama, pa će se iz njega podrobnije vidjeti, koliko je plemenita učinjeno siromašnoj djeci, a potom i njihovim roditeljima, koji su morali s boju u duši gledati, kako im je sinčić ili kćerka morala u trošnoj odjeći i obući po snijegu i nevremenu u školu, a nijesu im imali čime nabaviti novo ruho.

U popisu gospodjica, koje su revno sabirale milodare, slučajno je bila izostavljena u pošljednjem izvještaju gdjica. Milka Mitaković, koja je također marljivo sudjelovala u akciji za našu djecu.

Prva svečanost božićnjega drvca u Samoboru. Gospojinski odbor, koji je ove godine započeo svojim blagotvornim djelovanjem i pružio veliku i izdašnu pomoć našoj siromašnoj mladeži, priredit će

našoj školskoj djeci još jedno ugodno iznenađenje. Na Tominje, 21. o. m. bit će poslije podne prva svečanost božićnjega drvca, te će odbor nadariti i ovdje djecu omanjim božićnim darovima.

Svečanost će započeti prologom, koga će govoriti jedan učenik V. godišta, a ovu je pjesmu naročito za ovu zgodu ispevao domaći učitelj g. B. Toni. Jedna učenica zahvalit će gdji. predsjednici za nienu sklonost prema siromašnoj djeci, a iz svakoga će godišta po više učenika i učenica deklamovati prigodne i druge pjesmice. Uz pratnju harmonija otpjevati će naposljetku mladež nekoliko božićnih popijevki, i time će završiti ova svečanost, koju već unaprijed možemo nazvati uspjelom, i za našu mladež od trajne uspomene.

Perivoj do zgrade kotarskoga suda. Zgrada kotarskoga suda sa krasnim perivojem uza nju prešla je u vlasništvo kr. zemaljske vlade.

Ovu zgradu sa posjedom ostavio je pok. Robert Wizner našem domorocu, prof. dr. Branimiru Wizneru, od koga ju je nedavno kupila kr. zem. vlada za svotu od 54.000 K.

Perivoj koji se odlikuje krasnim nasadima, hladovinom, cvijećem i ubavim puteljcima bio je za vlasnika g. Bahovca otvoren za općinstvo, koje je vrlo rado pohadjalo ovu bašču. Slobodan ulaz u perivoj bila je velika ugodnost za naše gradjanstvo, pa i za ljetovišne goste, za koje je ova uredjena bašča bila privlačiva točka za njihove šetnje i odmor pod debelom hladovinom raznolikog drveća.

Kad je posjed kupio pok. Wizner, bila je za šire općinstvo bašča zatvorena, a ovo je zatvorenje mnogi od općinstva, koji voli šetnju neugodno oćutio.

Sada je ovaj perivoj vlasništvo vlade, pa je, čini se, opet nadošao čas, da bude pomenuti perivoj otvoren za publiku.

Nema doista razloga, da se perivoj ne preda opet na uporabu općinstva, i naše se trgovišno poglavarstvo kani obratiti na kr. zem. vladu s molbom, neka ona otvori park za općinstvo.

Time bi Samobor mnogo dobio, jer je baš nedavno proglašen lječilištem, a jedan perivoj ove vrste dobro bi došao nesamo za naše gradjanstvo, koje voli šetnju i hladovinu u nizini, nego bi za ljetovišne sezone izvrsno poslužio mnogim ljetovišnim i lječilničkim gostima.

Raspisni registri i to onaj vojno-oprošne takse izložen je u uredu trgovišnoga poglavarstva od 10. do 18. prosinca.

Raspisni registar tecivarine III. razreda za trogodište 1908.—1910. izložen je kod trgovišnoga poglavarstva od 10. do 18. o. m.

U isto vrijeme izlaže se na uvid interesiranih stranaka raspisni registar općeg dohodarskog prireza.

Zdravstveno stanje pučanstva u Samoboru bijaše u prvoj polovini prosinca dosta nepovoljno. Sada su učestale češće upale pluća, a influenza je obični zimski gost. Influenca je priljepljiva bolest, te se treba čuvati onoga, koji tu bolest ima t. j. nedolaziti s njime u doticaj. Ta bolest nije baš nevažna, osobito kod starih ljudi, jer se lako iz nje može izleći upala pluća i nastupiti druge komplikacije pa i sama smrt.

U kotaru samoborskom bijaše zdravstveno stanje također nepovoljno. U selu Sirmcu obolilo je nekoliko djece na skretu, te je troje djece i umrlo od te opasne dječje bolesti. Bolest ta pojavljivala se je sporadički (pojedince), te se o kakovoj epidemiji u tom slučaju ne može govoriti. Uslijed toga su učinjene sve preventivne mjere da se ta bolest ne bi dalje širila.

Po cijelom kotaru bilo je tu i tamo slučajeva kašlja hripavca, no od te bolesti nije niti jedno dijete umrlo.

Uputa o raskuživanju iza priljepljivih bolesti. Kr. županijska oblast izdala je malu dječnu knjižicu, gdje se opisuje na najpopularnijem i najshvatljiviji način kako se uslijed priljepljivih bolesti, koje se gotovo uvijek pojavljuju, moraju stanovni raskuživati. Te knjižice su razdijeljene po selima u stotinama primjeraka osobito među odraslom školskom mladeži; jer dokle god ne bude i pošljednji seljak znao, što je to priljepljiva bolest i kako se od nje valja čuvati, dotle će uvijek ta biti nemili gost i mnogo djetelice, radost i veselje roditelja oćići će uslijed tih bolesti na drugi svijet, što ne bi bilo, da se ljudi upute i da sami uvide, da se tomu užasnom zlu može doskočiti.

Dr. K.

Društvo za poljepšavanje Samobora. Prigodom godovna g. Franje Svarica sabrano je za ovo društvo K 9 20.

Utopio se u potoku Bistracu. Dne 5. o. m. pošao je da napaja blago momak Petar Horvat iz Otoka k potoku Bistrac. Od duže vremena boluje taj mladić na padavici i imade lijevu ruku i lijevu nogu kljenu. Kad je došao do potoka zahvati ga padavica on pada u potok i utopi se. Nakon nekog vremena nadodje njegov otac, gdje na svoj užas nađe svoga sina utopljenog u potoku.

Pao s drva i ubio se. Janko Prebendar, seljak iz Horvata, opć. Sv. Martin Pod-Okicem, usao je na šljivu u svojoj bašči hotći odseći jednu suhu granu. Pri tome postu tako je neoprezno sjeo na granu, da

mu je izmakla, i on pao čitavom težinom na zemlju. Odnijeli su ga kući i poslali po liječnika, ali je prije negoli je stigla pomoć, podlegao unutarnjim ozljedama, koje su bile teške i apsolutno smrtonosne.

Kontumac pasa u samoborskom kotaru proglašen je današnjim danom odredbom kr. kotarske oblasti za čitav kotar i to uslijed slučaja bjesnoće opažene na jednom ubijenom psu u Rakitju, o čem na drugom mjestu izvješćujemo.

Kontumac se proglašuje za čitav kotar, jer se za doklaćeno pseto ne zna vlasnik, pa se ne zna, koja je sela obišlo.

Nesreća. Ove zime ne možemo izaći iz poledice, koja već postaje opasna za prolaznike. Čudo je, da nema i više nesreća, negoli su dosada konstatovane. Nedavno je na ovakvoj poledici u svom službenom poslu nastradao trg. činovnik g. Škarek, koji je kod nesrećnog pada zadobio prijelom rebra, tako da će u svemu morati odležati najmanje mjesec dana.

Bijesan pas u Rakitju doklatio se odnekale onamo te nagrizao 13-godišnjeg dječaka Gregorića. Dječak je otpremljen u Štenjevačku bolnicu, gdje mu je pružena liječnička pomoć, a zatim je otpremljen u Pasteurov zavod u Budimpeštu. Uredovni kot. veterinar g. Milan Kunštek proveo je razudbu pseta, kojega su žitelji u Rakitju medjutim ubili i ustanovio na njem sigurnu bjesnoću. Pasji mozak otpremljen je u Križevac na bakteriološki zavod na daljnje znanstveno istraživanje.

Mlada kradljivka. Roza Vuković, djevojčica od neko 14 godina stupila je nedavno kao služavka u službu gdje. Dočkal, koja se nedavno preselila u Samobor.

Dne 5. o. mj. ostavila je gdja. Dočkal na stolu zlatan novac od 20 K, te jedan zamotak sitnijega novca u iznosu od 5 K koji joj je nestao. Marija Dočkal odmah je posumnjala, da joj je taj novac morala ukrasti služavka Roza, pa je o tome obavijestila trgovišno redarstvo, koje je odmah poduzelo izvide i prelušalo Rozu Vukovićevu.

Brzo se pokazalo, da je gdja. Dočkal bila u pravu, kad je označila malu Vukovićku kao počiniteljicu ove kradje. Utvrđeno je naime, da je Roza, čim je novac ukrala sa stola, došla u dućan gdje. Ivke Cerajevu u Obrtničku ulicu, te je ondje kupila kobasica za 80 fil., dok je 4 komada novca po 20 fil. razdijelila nekim dječarcima, valjda kao dar uoči Nikolinjeg dana.

Majka Ivke Cerajevu posumnjala je takodjer, da je Roza morala novac ukrasti svojoj gospodarici, pa joj je to odmah i u lice kazala. To je smelo kradljivku tako, te nije mogla u prvi mah ništa da odgovori, a onda je stala tvrditi, da joj je novac dao neki gospodin. Najposlije se ipak predomisli, izvadi zlatan novac od 20 K i preda Cerajevki, neka ga povрати njezinoj gospodarici i — pobjegne.

Roza Vuković bude pritvorena, pa kad je upitana na redarstvu, kamo je metnula ostali novac, izjavila je najprije, da ga je dala u pohranu gdje. Rozman, no ovaj se navod pokazao kao neistinit. U dalnjem izmišljanju laži i krivih navoda pokazala se Roza tvrdokornom i drzovitim lažljivkom. Tako je, čim joj je dokazana prva laž, stala odmah tvrditi, da si je za preostali novac naručila cipele kod postolara Bašića u Rambergovoj ulici, zatim da si je kupila haljinu kod g. Gabrića, što se dakako sve pokazalo kao prosta laž.

Roza Vuković predana je kotarskom sudu na kazneni postupak.

Kradje. Na štetu g. Pavla bar. Lepela, vlastelina u Molvicama, ukraden je jedan konjski ham, pištolja i nekoliko komada bodova od starinskih vojnih puški Manlicherova sistema.

Istomu su ukradene jedne zimske čizme i jedne hlače, koje je predmete pronašla oružnička ophodnja kod njegovog bivšeg slugu Mate Rubinića, iz Rakovice. Predmeti su povraćeni vlasniku, a protiv Rubinića podnesena prijava kotarskomu sudu.

Tomi Sirovici, seljaku u Velikom Lipovcu, općine Podvrh ukradeno je više peradi, a dvojica čno-mašnih žitelja, na koje je pala sumnja s počinjene kradje, prijavijena su kaznenom sudu.

Razbojstvo. Pavao Novosel iz Markuševca nalazio se u Stupniku, a kad se vraćao, navali na nj neki zlikovac, te mu otmu 30 K 60 fil. gotova novca, zatim sat s lancem, košulju, opanke, prsluk, nož i jednu lulu, sve u vrijednosti od 59 K 30 fil.

Kao pravi počinitelj toga razbojstva uglavljen je Mato Drnušek, notorna skitnica i zlikovac iz Odra, kotara velikogoričkoga.

Iz svadje do kradje. U dućan ovdajšnjeg trgovca g. Ojure Jakopa došli su po poslu seljaci Josip Francetić i njegov sin Juro iz Sirmca, opć. Sv. Nedjelja. Tu se nalazio i Luka Kolman iz Hrašćine, kbr. 28, pa dodje između Francetića i Kolmana do prepiranja, a najzad i do oštre svadje, u kojoj Juro Francetić zahvati za sat s lancem i lulu Kolmanovu i odnese je sa sobom.

Ukradene predmete pronašla je oružnička ophoda a Juro se Francetić prijavija sudu.

Pobjegao iz uza. Matija Grmovšek iz Lastnica općina Brežice, pobjegao je iz uza kotarskoga suda u Samoboru, gdje se nalazio radi kradje.

Isti je 27 godina star, govori slovenski, hrvatski, a ponešto i njemački. Obučen je u baršunaste hlače, nosi kapu i crni kaput.

To je onaj isti Grmovšek, za koga smo javili u prošlom broju, da je ukradene stvari nudjao na prodaju po selu, pa se na svoju nesreću namjerio na samog vlasnika tih stvari, koji ih je odmah prepoznao i Grmovška dao spremiti onkraj brave.

Kretanje željezničkih vlakova

od 1. listopada 1908. do 1. travnja 1909.

Iz Samobora u Zagreb kreće vlak u 6, 9, 20, prije podne, 1, 10 poslije podne, 7 uveče.

Iz Zagreba u Samobor kreće vlak u 7, 45 i 11, 30 prije podne, 2, 10 poslije podne, 7, 02 uveče.

Društvene vijesti.

Iz dobrov. vatrogasnog društva. Odaslantstvo časništva pod vodstvom podvojvode gosp. Gjura Lesca čestitalo je svomu zaslužnom tajniku i blagajniku gosp. Milanu Langu prigodom dvadesetpet godišnjice učiteljske službe.

Po običaju prijašnjih godina držat će vatrogasna četa stražu u gasilani uoči Tominja i Badnjaka, kao na dane, kad se uslijed pečenja za sajam i božićnje blagdane, može lakše dogoditi vatra. Straža će se obavljati od 9 sati uveče do 5 sati ujutro, a mijenjat će se propisno svaka dva sata.

Hrv. pjevačko društvo „Jeka“ priredjuje na dan Triju Kralja, dne 6. siječnja veselu kućnu zabavu u svjema prostorijama hotela „Pension Samobor“.

Ova večer bit će nešto novo za Samobor. Za koncerta publika će moći ostati uz stolove, te će se servirati prema volji pojedinaca. Poslije koncerta improvizirat će se ples za ljubitelje ove zabave.

„Jeku“ je prinukalo na priredjenje zabave ove vrste okolnost, što se već višeput pokazao pramaleni animo za ples, a na ovaj će se način moći uzdržati veselo i ugodno raspoloženje čitave večeri.

Gospodarstvo.

Odbor kulturnog vijeća održao je sjednicu 9. o. mj. kod kot. oblasti. Zaključeno je medju ostalim, da se nabavi veći broj rasplodnih bikova, budući da se pokazao nedostatak njihov u čitavom kotaru, čime šteti stočarstvo, zatim da se odredi prisilno utamanjivanje gusjeničjih gnujeza, te da se stručnjački izvidi, kako bi se dala voda iz Gradne napustiti na livade radi natapanja do sv. nedjeljske ceste i kraj Bobovice. Za izaslanje stručnjaka u potonjem pitanju zamolit će se kr. zem. vlada.

Vinski sajam u Zagrebu. Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo u Zagrebu priredjuje polovicom meseca siječnja u Zagrebu vinski sajam. Upozorujemo na to naše vinogradare, da sudjeluju i svojim proizvodima na tom sajmu. Radi toga neka se izvole obratiti na tajnika ovdješnje gospodarske podružnice g. Cesara.

Spomeni starina ispod Plješivice.

Piše Stj. Mrakužić.

Cokalj patra Janusa.

Tik pod Plješivicom sa samoborske strane, sagradiše u 16. vijeku grofovi Erdödy, jastrebarski vlastelini, crkvu sv. Leonarda sa franjevačkim samostanom.

Kako je taj red u srednjem vijeku širio prosvjetu, to su jastrebarski grofovi franjevece amo smjestili, da im krče ondašnje prašume i kultiviraju tamošnje zapuštene gorštike kmetove. Grofovom Erdödy tako je taj samostan omlitio, da su ga obdarili silnim zemljišti, koja su se prostirala skoro blizu grada Lipovca, te se grof Ljudevit Erdödy dao pri sv. Lenartu na Kotari i pokopati. Još danas narod ove okolice opisuje njegov sjajan sprovod, kako ga je 6 vranaca iz Jastrebarskog dovezlo, koji su od tuge silom poamuli za mrtvim grofom u crkvu itd.

Samostan je gradjen u četverokut, te je imao kapelicu sa istočne strane, gdje su danas grabri pod kojima pečenjari za proščjenja trguju. Braće bilo je mnogo, što pokazuju brojna sjedala na još i danas opstojecem ogromnom koru.

Seljani pripovijedaju, da je bilo tu po 12 patra svećenika, koji su duhovnu službu obavljali na Rudama, Dragonošu i sv. Duhu u Noršić selu, kamo su išli po svecima misli.

Zivjeli su vrlo dobro, jer izim velikih šuma, oranica i livada, sve do blizu Lipovagrada, posjedovali su 4 rala krasnog vinograda u „Cukolnici“ na Plješivici, kojeg danas posjeduju braća Majhoferi iz Jastrebarskoga, i do 2 rala vinograda pri sv. Antunu blizu crkve sv. Jurja na Piješivici.

Kada je car Josip počeo neke samostane ukidati na žalost padne kocka i na ovaj samostan na Kotari. Početkom 19. vijeka bude ovaj samostan ukinut; zemljišta je država rasprodala, a braća franjevci raspršise se po raznim samostanima, najviše u samoborski kamo je i knjižnica prenesena.

U svetolenardskom samostanu ostao je jedini pater Joanes Pajnić, koji je upravljao novoustrojenom kotarskom župom sve do tridesetih godina prošloga vijeka, kada ga je naslijedio svjetovni svećenik i prvondje župnik Raj.

Ovoga je patra narod čitave plješivičke okolice i dalje zadržao u nezaboravnoj uspomeni, te ga još i danas spominje pod imenom pater „Janus“ i često se sjeća njegova „coklja“ (sandale) i drži ga istinitim prorokom. Kako je jozefinizam na vjerskom polju radjao sve većim materijalizmom i indiferentizmom, to je živa vjera počela u narodu padati.

Promatrajući taj pater ove žalosne posljedice i u dahu gledajući u buduće još žalosnije, znao bi narodu propovjedati, kako će sve veće zlo na ljudstvo dolaziti. Za tih propovjedi običavao je, vele, pater Janus uskiknuti: „Ljudi! doći će teška i zla vremena, takova, da ja ne bi želio ni svomu „coklju“ tada na svijetu živjeti“ . . .

Pak, kad god se ovdješnje žiteljstvo razgovara o gorkom današnjem življenju i tuži se na teške današnje terete, vavijek napominje:

„Prav je rekao pater Janus, da on ne bi želio to ni svomu „coklju“ doživjeti.“

Za božićno drvo

imade lijep izbor dobrog i jeftinog a za djecu najboljeg nakita u

slastičarni M. Vuja
u Perivoju „Lovačkog roga“.

POZOR!

Preporučujem prigodom božićnjih blagdana

izvrsno hrvatsko kao i banatsko brašno

iz prvih mlinova, nadalje friške pjenice, rožiče, mandule, mak, groždjice i orahe.

Tko kupi kod mene mak, dat ću isti na mojem novom stroju badava samijeti.

Veleštovanjem

Stj. Šoić.

Čast mi je objaviti da sam otvorio

krčmu

Starogradska ulica broj 40, te se preporučujem slavnom općinstvu. — Za dobru domaću kapljicu i točnu podvorbu jamčim

sa poštovanjem

Franjo Vrbinićak.

Uspješno se oglašuje u Samoborskom listu.

Mali oglasnik

Jedno uvrštenje u „Mali oglasnik“ stoji 60 filira. Svaka riječ u malom oglasu koji prelazi 15 riječi stoji 2 filira više. Mali oglasi plaćaju se unaprijed.

Naočale i ovikeri prodaju se i popravljaju kod L. Sudnika, urara u Samoboru. 2-

Naučnika za tiskaru traži S. Šek, Samobor.

Studen je tu! — Ruke od studeni rado pucaju, koža postaje hrapavom, a lice gubi na ljepoti. Tko huće svemu tomu izbjeći, neka upotrebljuje

♦ MALVINA-CREM, ♦

koji djeluje s najboljim uspjehom. Dobija se u ljekarnici **M. Kleščića**. Cijena lončiću K 1'20.

LJEČILIŠTE u Samoboru

kraj Zagreba; prekrasni šumoviti gorski kraj sa ugodnom klimom. Moderno uređenje za hydro- i elektroterapiju, kupelji s ugljičnom kiselinom, masaža i dr.

U lječenje primaju se bolesti živčanoga sustava, kronične bolesti disajnih i probavnih organa, te bolesti izrjene tvari.

Upiti šalju se na: „Upravu lječilišta u Samoboru.“

Pokućvo Najkvalitetnije Najsolidnije Najjeftinije Najbolje

Mj. o. o. i najjeftinije

Pokućvo

I. hrvatska stolarska i tapetarska obrtna i vjerska udruga

kao član zemal. sred. vjer. udruge. ZAGREB, Marija Valerija ul. 10, Nikolićeva 2. Domaći proizvod. Polakšice u plaćanju.

Kašalj izlječi

tko svoje zdravlje voli. 6246 not. ovjer. svjedodžbi dokazuje siguran uspjeh

Kaiserovih pranih Karamela sa tri omotke.

Lječnici su ih probali i preporučili protiv kašlja, promuklosti, neshižama, suzavosti, nakiždi žrtvica te kašlja brivaca. — Svježi po 20 i 40 fil., svježaj 80 fil. — Dobro se kuži

MIRKA KLEŠČIĆA
Ljekarnica s zlatnom značkom u Samoboru.

NOVOSTI! PATENT ALBUM I (11 različitih alba) (smebovskih) koje su složene u formi razglednice sa vanjskom vjnom starog grada samoborskog od 1776., te se može cijeli album postati sa poštom od 5 filira. Cijena je albuma samo 30 filira a dobije se u tiskari S. Šeka.

Izvršno stolno i okretno piće jest ljekovita rudna voda.

LASINJA

Zastupstvo prodaje lasinjske vode za Samobor, preuzeo je potpisani, te je preporučuje svima, koji vole izvršnu rudnu i ljekovitu vodu.

E. Presečki, trgovina mj.šovite robe.

Domaćice!

Prigodom božićnih blagdana želite li imati dobre koiče i pogače to treba da si nabavite kod mene dobro

banatsko brašno

friški nadigač (Pressgerm), kao i mandule, groždjice, maka, oraha, lešnika, roščića itd.

Nadalje preporučujem Šmidovo pecivo za čaj, finog čaja i jeftine čokolade.

M. Škarek.

Tražim naučnika za moju trgovinu.

SKLADISTE

svih vatrogasnih sprava i gospodarskih potrepština

PODRUŽNICA

R. A. SMEKAL

ZAGREB, Frankopanska ulica broj 9.

Najnovije

„Patent Smekal“

Štrcaljke sa ravnotezom najnovijeg sustava za prijenos umanjene radne snage od 40%, koje s desne i s lijeve strane vodu sišu i dižu, te je okretanje nepotrebno.

Sustav odlikovan 1903. sa prvom počasnom diplomom i zlatnom kolajnom.

Važno za narodno gospodarstvo.

Radi pomanjkanja krme, odredila je

tvornica K. i R. JEŽEK, s nastanom u Karlovcu

prodavati sve vrste gospodarskih strojeva na otplatu od dvije do tri godine. Obroci su razdijeljeni na 6 mjeseci, ali se mogu i preko rokova produjiti uz 6% kamate.

Skladište drži **Josip Katić**, ravnatelj, (vis a vis kadetske škole) u Karlovcu.

Na skladištu se na zalih nalaze svakovrsne sječkarice za krmu rezati, zatim sve vrste mlatila za pšenicu vršiti, vjetrenjače za čišćenje pšenice i raznog žita. Nadalje vinske preše, šivači strojevi kao i plugovi, brane, kosila za travu kositi grablje za sijeno, ruljače za kukuruzu, te motor-milnovi.

Tko želi koji od pomenutih strojeva kupiti neka se obrati na zastupnika ove tvornice gosp. **Ivana Levičara**, trgovca u Samoboru, koji će kupcima naručivati strojeve, te potanje uvjete saopćiti.

Velečovanjem

Josip Katić, ravnatelj.

OGLAS.

Od posjeda **Giznik i Zagrebčica** prodavat će se pojedine čestice

svake srijede i subote

u poslovnicu gospoštije u **Gizniku** u 9 sati prije podne, a prodavat će se čestice u općinama

Domaslovec, Šumec, Sv. Nedjelja, Rakovica i Molvica,

i to: šuma i razne ledine i sjenokoše.

Gospoštija Giznik.